

Seat No. : _____

SL-119

September-2020

B.A., Sem.-VI

CC-314 : Sociology

(EA – Social Change and Development)

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 50

વિભાગ – I

નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ આપો : (ગમે તે ત્રણ)

1. સામાજિક પરિવર્તનની વ્યાખ્યા આપી, સમાજશાસ્ત્રીય પરંપરામાં સામાજિક પરિવર્તનના અભ્યાસ વિશે નોંધ લખો. 14
2. સમાજ અને સામાજિક વ્યવસ્થાની વિભાવના સ્પષ્ટ કરો. 14
3. સામાજિક પરિવર્તનનો “ચક્રિય સિદ્ધાંત” સમજાવો. 14
4. સામાજિક પરિવર્તન વિશે “રચનાતંત્રીય કાર્યવાહી સિદ્ધાંત” – વર્ણવો. 14
5. વિકાસનો સામાજિક અને સાંસ્કૃતિક ખ્યાલ સ્પષ્ટ કરો. 14
6. સામાજિક વિકાસનો અર્થ જણાવી, વિકાસનો આર્થિક ખ્યાલ સ્પષ્ટ કરો. 14
7. સામાજિક વિકાસના સંદર્ભમાં ગાંધીવાદી (ગાંધીયન) મોડેલને સમજાવો. 14
8. સામાજિક પરિવર્તનના સંદર્ભમાં ભારતીય સમાજનું વિશ્લેષણ કરો. 14

વિભાગ – II

9. M.C.Q.
(A) નીચેના વિધાનો સાચાં છે કે ખોટાં જણાવો : (ગમે તે ચાર) 4
 - (1) પરિવર્તનની ગતિનો ખ્યાલ એક સાપેક્ષ ખ્યાલ છે.
 - (2) સાતત્ય અને પરિવર્તન એ સતત ચાલતી પ્રક્રિયા નથી.

- (3) રચનાતંત્રીય કાર્યવાહી સિદ્ધાંતમાં પ્લેટોએ સમાજને મહામાનવ સાથે સરખાવાય છે.
- (4) ભારતમાં મૂડીવાદી સમાજવ્યવસ્થા છે.
- (5) ગાંધીજી હસ્તકારીગરીની સભ્યતાના હિમાયતી હતા.
- (6) માર્ક્સવાદી સિદ્ધાંત કાર્લ માર્ક્સે રજૂ કર્યો હતો.
- (7) ભારત દેશની ગણના અલ્પવિકસિત પ્રકારના દેશમાં થાય છે.
- (8) ઓગષ્ટ કોંત સમાજશાસ્ત્રના જનેતા ગણાય છે.

(B) સાચો વિકલ્પ પસંદ કરી ખાલી જગ્યા પૂરો : (ગમે તે ચાર)

4

- (1) ભારતીય સમાજશાસ્ત્રમાં “સંસ્કૃતિકરણ” વિચાર વિકસાવનાર _____ સમાજશાસ્ત્રી હતા.
 (a) શ્રીનિવાસ (b) કાર્લ માર્ક્સ (c) આઈ.પી. દેસાઈ
- (2) સમાજને સમજવા માટેના ઉત્ક્રાંતિવાદી મોડેલ _____ ની દેન છે.
 (a) સમાજશાસ્ત્ર (b) જીવશાસ્ત્ર (c) અર્થશાસ્ત્ર
- (3) સમાજ એક _____ છે.
 (a) સંસ્થા (b) સામાજિક વ્યવસ્થા (c) જૂથ
- (4) એલ.ટી. હોબ હાઉસના પુસ્તકનું નામ _____ છે.
 (a) સામાજિક પરિવર્તન (b) સામાજિક વિકાસ (c) સામાજિક પ્રગતિ
- (5) “Essay on the Principle’s of Population” – પુસ્તકના લેખક _____ હતા.
 (a) કાર્લ માર્ક્સ (b) મેક્સ વેબર (c) માલ્થસ
- (6) વિકાસ એ _____ પ્રક્રિયા છે.
 (a) સાર્વત્રિક (b) મર્યાદિત (c) અમર્યાદિત
- (7) _____ સદીમાં ઔદ્યોગિક ક્રાંતિની શરૂઆત થઈ હતી.
 (a) 18 મી (b) 19 મી (c) 20 મી
- (8) સામાજિક વ્યવસ્થા _____ ની વ્યવસ્થા છે.
 (a) આંતરક્રિયા (b) મંડળ (c) જૂથ

Seat No. : _____

SL-119
September-2020
B.A., Sem.-VI
CC-314 : Sociology
(EA – Social Change and Development)

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 50

Part – I

Give the answer for the following questions (any **three**) :

1. Give the definition of Social Change and write a note on the study of Social Change in Sociological Tradition. **14**
2. Explain the concept of Society and Social System. **14**
3. Explain the cyclical theories of social change. **14**
4. Narrate the structural functionalism theory about social change. **14**
5. Discuss the Social and Cultural concept of development. **14**
6. What is Social Development ? Explain the economic concept of Development. **14**
7. Explain the Gandhian model with reference to Social Development. **14**
8. Analyse the Indian Society with reference to Social Change. **14**

Part – II

9. M.C.Q.
(A) State following statements are **true** or **false**. (any **four**) **4**
 - (1) “Speed of change concept” is a relative concept.
 - (2) Continuity and change is a not continue process.
 - (3) Plato compared the society with super human in structural human theory.

- (4) Indian society is Capitalist society.
- (5) Ghandhiji was proponent of Handicraft culture.
- (6) Karl Marx presented the Marxism theory.
- (7) India fall in economically Under-developed country.
- (8) Auguste Compte was founder of Sociology.

(B) Select correct option and fill in the blanks. (any **four**)

4

- (1) _____ was Sociologist who developed Sanskritization thought in Indian Sociology.
 - (a) Shreenivas (b) Karl Marx (c) I.P. Desai
- (2) Evolutionary model is gift of _____ for understanding society.
 - (a) Sociology (b) Biology (c) Economics
- (3) Society is a/an _____
 - (a) Institute (b) Social Institute (c) Group
- (4) L.T. Hobe House's book name is _____
 - (a) Social Change (b) Social Development (c) Social Progress
- (5) Essay on the principles of Population' book's author was _____
 - (a) Karl Marx (b) Max Weber (c) Malthus
- (6) Development is a _____ process.
 - (a) Universal (b) Limited (c) Un-limited
- (7) Industrial Revolution started in _____ century
 - (a) 18th (b) 19th (c) 20th
- (8) Social organization is a _____ organization.
 - (a) Interaction (b) Trustee (c) Group

Seat No. : _____

SL-119

September-2020

B.A., Sem.-VI

CC-314 : Sociology

(EB : Mass Media & Society)

(Optional)

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 50

વિભાગ – I

નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ આપો : (ગમે તે ત્રણ)

1. પ્રત્યાયનની વ્યાખ્યા આપી તેના હેતુઓ સ્પષ્ટ કરો. 14
2. પ્રત્યાયનનાં કાર્યો-વિકાર્યો જણાવો. 14
3. સમૂહ માધ્યમો એટલે શું ? પરંપરાગત સમૂહ માધ્યમો વર્ણવો. 14
4. વિજ્ઞાણ માધ્યમોનો ઉદભવ અને વિકાસ વર્ણવો. 14
5. દૈનિક સમાચાર પત્રોનો અર્થ, સ્વરૂપ તેની અસરો સમજાવો. 14
6. કુટુંબજીવન પર ટેલીવિઝનની અસરો જણાવો. 14
7. આધુનિકતા અને સમૂહ માધ્યમો વચ્ચેનો સંબંધ સ્પષ્ટ કરો. 14
8. વૈશ્વિકરણ અને સમૂહ માધ્યમો કઈ રીતે સંકળાયેલા છે ? તે જણાવો. 14

વિભાગ – II

(ફરજિયાત)

9. નીચેના વિધાનો સાચાં છે કે ખોટાં જણાવો : (ગમે તે આઠ)

8

- (1) શેનન અને વીવરનું પ્રત્યાપન મોડેલ સ્વીકૃત બન્યું નથી.
- (2) ઔપચારિક પ્રત્યાયન નિશ્ચિત દિશા ધરાવે છે.
- (3) પ્રત્યાયનનું કાર્ય માહિતી પ્રસારણનું છે.
- (4) કાઝ-લાર્જસફેલ પોતાના મોડેલને દ્વિસ્તરીય મોડેલ તરીકે ઓળખાવે છે.
- (5) મુદ્રિત માધ્યમો એક માર્ગી હોય છે.
- (6) મુદ્રિત માધ્યમો સામાજિક આંતરક્રિયાનું એક અંગ છે.
- (7) વીજાણું માધ્યમોનાં પ્રેક્ષકો-શ્રોતાઓ પસંદગીપૂર્વકનાં હોય છે.
- (8) ભારતમાં ફિલ્મ ઉદ્યોગનાં પ્રણેતા દાદા સાહેબ ફાળકે છે.
- (9) દૈનિક પેપર હંમેશા અલ્પજીવી હોય છે.
- (10) પુસ્તકો દ્વારા લોકમાનસમાં પરિવર્તન આવતું નથી.
- (11) ટેલીવિઝન દૃશ્ય શ્રાવ્ય સાધન છે.
- (12) મેગેઝીનો અને પુસ્તકો દસ્તાવેજી સ્ત્રોતનો આધાર પૂરો પાડતા નથી.
- (13) વર્તમાન સમય એ માધ્યમોનો યુગ બની ચૂક્યો છે.
- (14) માર્શલ મેકલુહાન ઓક્સફર્ડ યુનિવર્સિટીનાં અધ્યાપક હતા.
- (15) વૈશ્વિકરણની શરૂઆત 1990 થી થઈ.
- (16) ધાર્મિક ગ્રંથો લોકમાનસ પર નકારાત્મક કેફ જન્માવે છે.

Seat No. : _____

SL-119
September-2020
B.A., Sem.-VI
CC-314 : Sociology
(EB : Mass Media & Society)
(Optional)

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 50

Part – I

Give any **3 (three)** answers out of **8 (eight)**.

1. Clarify the definition and motives of communication. 14
2. Discuss the function and dysfunction of communication. 14
3. What is Mass Media ? Describe Traditional Mass Media. 14
4. Discuss the origin and development of electronic media. 14
5. Explain the nature and effects of Daily Newspaper. 14
6. Describe how television effects family life. 14
7. Clarify the relationship of mass media with modernity. 14
8. Describe the relationship between Globalization and mass media. 14

Part – II
(Compulsory)

9. Give any **8** MCQ answer out of 16 MCQ.

8

Mark **true** (✓) or **false** (×).

- (1) Communication model of Shanon and Viver is not accepted.
 - (2) Formal communication has precise direction.
 - (3) Communication function was Information and Broadcasting.
 - (4) Carl-Lazarsfeld have considered his model as two stage.
 - (5) Print media is one way media.
 - (6) Print media is part of Social Interaction.
 - (7) The audience and listener of Electronic media is selected.
 - (8) The founder of film industry was Dada Saheb Phalke.
 - (9) Daily Newspaper is always short live.
 - (10) There is no change in Lokmanas (People's mind) by Books.
 - (11) T.V. is audio-video instrument.
 - (12) Magazines and Books are not fulfilled to source of documentary.
 - (13) Present time is media yug.
 - (14) Marshal McLuhan was professor of Oxford University.
 - (15) Globalization is started since 1990.
 - (16) Religious books impact negative effect on people's mind.
-